

# 11 PŘÍLOHY

## Příloha I.

### Doplňující informace o zahraniční praxi plošného testování

#### a) RAKOUSKO<sup>1</sup>

Národní plošné testování v Rakousku zajišťuje vládní organizace BIFIE (Spolkový ústav pro výzkum vzdělávání, inovace a rozvoj rakouské školy). Cílem tohoto testování je zejména ověřit, zda žáci ve 4. a 8. ročníku (na konci prvního a druhého stupně) dosahují očekávaných standardů vzdělávání.

Předměty, které jsou do testování zahrnuty, jsou matematika, němčina a angličtina. Jejich testování neprobíhá každoročně, ale jistým specifickým způsobem, kdy je každý rok testován pouze jeden z vybraných předmětů.<sup>2</sup> Na konci prvního stupně (ve 4. ročníku) se testují povinně němčina a matematika a na konci druhého stupně (v 8. ročníku) navíc angličtina. Testování je vždy povinné pro všechny žáky v daném ročníku.

Obsahy testů vychází ze vzdělávacích standardů, které jsou odvozeny z učebních osnov rakouského vzdělávacího systému, a které slouží k definování kompetencí, jež by žáci měli v testovaných předmětech do konce 4. resp. 8. ročníku získat.

Rakouský znakový jazyk je uznán jako plnohodnotný komunikační prostředek rakouských neslyšících od roku 2005. Přesto ale stále není pevně ukotven v zákoně o vzdělávání, což je příčinou jeho nedokonalého zařazení do učebních osnov (Freyschlag, 2014). Žáci se sluchovým postižením stejně jako ostatní žáci se SVP se nicméně testů účastnit mohou, nicméně se musejí řídit jistými schválenými nařízeními.

- musejí být vzdělávání v souladu s kurikulem pro běžné školy a ne s tím pro školy „speciální“ (Allgemeine Sonderschule)
- zároveň musejí být vzdělávání podle kurikula pro daný ročník (4. nebo 8.)

O vyloučení žáků z účasti při testování může rozhodnout ředitel školy nebo učitelé žáků. Jedná se o případ, kdy žák nemůže s jeho běžnými kompenzačními pomůckami vyřešit testové úlohy.

---

<sup>1</sup> Zdroj: osobní komunikace s Augustinem Kernem a [www.bifie.at/bildungsstandards](http://www.bifie.at/bildungsstandards) pokud není uvedeno jinak.

<sup>2</sup> V Rakousku tedy pracují celkem s 5 předměty – němčina pro 4. třídu, matematika pro 4. třídu a dále němčina pro 8. třídu, matematika pro 8. třídu a angličtina pro 8. třídu. To, že bude každoročně testován pouze jeden předmět znamená, že například němčina pro 4. třídu bude na prvním stupni testována letos v roce 2015 a příště až v roce 2020.

## **b) NOVÝ ZÉLAND**

Na Novém Zélandu probíhá plošné testování žáků druhého stupně s názvem National Certificate of Education Achievement (NCEA). Na prvním stupni jsou děti testovány pomocí národních standardů dosaženého vzdělání. Dosažení cílů ve vzdělávání se zpravidla hodnotí formativně, během běžného vyučování (osobní komunikace s Rachel McKee).

Neslyšící žáci mohou mít u testování na druhém stupni tlumočnicka znakového jazyka, který může tlumočit zadání úloh.

## **c) LITVA**

Plošné testování jazyků se v Litvě provádí povinně na druhém stupni, a to nejen litevštiny, ale i dalších minoritních jazyků, ruštiny a polštiny (na školách, kde jsou tyto jazyky vyučovacími jazyky).

Žáci se sluchovým postižením se těchto testů účastní, ale jsou jim poskytnuty určité modifikace. Podle Ireny Raudienė (osobní komunikace) se jedná o nutnou podporu a zjednodušení, jako je například prodloužení času či upravený systém hodnocení. Žáci se sluchovým postižením se neúčastní poslechových částí a úloh, které hodnotí mluvenou produkci jazyka. Zajímavé je, *“že při závěrečném hodnocení jednotlivých výkonů žáků v testu, právě žáci se SP obdržují body navíc jako kompenzaci jejich postižení”* (osobní komunikace s I. Raudienė).

Na základě osobní komunikace (Eszter Gergely) jsem se dozvěděla, že se neslyšící žáci údajně neúčastní testu z cizího jazyka (angličtiny), nicméně vyplňují zbylé dvě části testování (litevština a matematika). *„Tyto testy ale nikdo neopravuje, výsledky žáků tedy neznáme“*

Litevský znakový jazyk je ukotven v tzv. Vzdělávacím programu jako mateřský jazyk žáků se sluchovým postižením<sup>3</sup>. Jako druhý jazyk je v dokumentu uvedena litevština a až třetí jazyk představuje jazyk cizí.

## **d) SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO**

Organizace a administrace plošného testování ve Spolkové republice Německu (SRN) spadá pod

<sup>3</sup> V textu není blíže specifikovaná konkrétní skupina žáků se sluchovým postižením, ale předpokládejme, že se jedná o žáky prelingválně neslyšící.

správu Institutu pro zlepšování kvality ve vzdělávání (IQB - Institut zur Qualitätsentwicklung im Bildungswesen)<sup>4</sup>. Tato organizace plošné testování provádí pomocí systému VERA, a to ve všech jednotlivých zemích SRN<sup>5</sup>. Testování VERA je součástí celkové strategie přijaté v roce 2006 Stálou konferencí pro sledování vzdělání.

Testování jsou povinně žáci 3. a 8. ročníku, vyjma žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou vzdělávání ve „speciálních školách“, a účastnit se mohou pouze dobrovolně<sup>6</sup>. Výsledky těchto žáků nejsou zahrnuty do celkového hodnocení. Pro žáky se sluchovým postižením jsou k dispozici dvě varianty upravených zadání s vlastními úlohami, a to zvláště pro nedoslýchavé a pro neslyšící žáky (osobní komunikace s Anke Schumacher). Konkrétní podoby se mi ale bohužel nepodařilo dohledat.

Testování VERA obsahuje několik cílů. Slouží například jako další nástroj možné diagnostiky žáků pro učitele. Test má také představovat důležitý základ pro systematický rozvoj výuky, jelikož učitelům výsledky poskytují informaci o znalostech, dovednostech a schopnostech jejich žáků. Zejména se jedná o to, v jaké míře si žáci osvojili požadavky národních vzdělávacích standardů a učebních osnov.

#### e) IRSKO<sup>7</sup>

Plošné testování jazykových dovedností v Irsku vytváří a celkově spravuje National Council for Curriculum and Assessment (NCCA), státní organizace, zabývající se několika strategickými cíli. Jedním z nich je právě rozvoj kurikula a systému hodnocení žáků.

Žáci v Irsku se povinně účastní plošných národních testů ve 2. ročníku a dále na konci prvního a druhého stupně (v 6. a 9. ročníku). V testu na konci prvního stupně nejsou poskytovány studentům se sluchovým postižením žádné zvláštní úpravy testu. Školy mohou ale rozhodnout o vyloučení žáka z testování, a to v případě, že není schopen se testu účastnit bez asistence (osobní komunikace s Gerry Shielem).

Na konci 9. ročníku se žáci účastní testování s názvem Junior Certificate Exam. Testy zahrnují množství předmětů, zejména ale irštinu, angličtinu a matematiku. V případě, že žákovo postižení neumožňuje splnit určitou část testu (např. poslech u žáka s rozličným sluchovým postižením), je možné požádat o vyloučení z této části (*SHIEL, KELLAGHAN, MORAN, 2010*).

---

4 Zdroj: [www.iqb.hu-berlin.de](http://www.iqb.hu-berlin.de)

5 Od roku 2010 se testování ve 3. ročnících účastní i německy mluvící společenství Belgie ([www.iqb.hu-berlin.de](http://www.iqb.hu-berlin.de)).

6 Žáci, kteří neovládají německý jazyk v míře, která by umožnila účast v testu, mohou být od povinnosti účastnit se testu VERA osvobozeni (<http://www.schulentwicklung.nrw.de/>).

7 Zdroj: zdroj: [ncca.ie](http://ncca.ie)

## Příloha II.

Tabulka, obsahující počet zúčastněných žáků různých kategoriích SVP v jednotlivých testovaných předmětech a ročnících. Žáci se sluchovým postižením jsou označeni číslem 5.

Označení jednotlivých kategorií žáků se SVP: 1 – tělesné postižení bez omezení práce na PC; 2 – tělesné postižení s omezením pro práci na PC; 3 – zrakové postižení, slabozrací; 4 – zrakové postižení, nevidomí; 5 – sluchové postižení; 6 – dyslexie; 7 – dysgrafie; 8 – dyskalkulie; 9 – mentální postižení; 10 – souběžné postižení více vadami; 11 – sociální znevýhodnění, rodinné prostředí; 12 – sociální znevýhodnění, cizinci, azytlanti; 13 – ostatní.

	MA5	ČJ5	AJ5	NJ5	FJ5	MA9	ČJ9	AJ9	NJ9	FJ9
<b>celkem</b>	<b>83 404</b>	<b>83 564</b>	<b>80 550</b>	<b>923</b>	<b>28</b>	<b>76 149</b>	<b>76 021</b>	<b>71 968</b>	<b>3 554</b>	<b>460</b>
<b>zastoupení chlapců a dívek</b>										
chlanci	47 661	47 773	41 718	465	0	38 588	38 471	36 550	1 681	141
dívky	35 743	35 791	38 832	458	28	37 561	37 550	35 418	1 873	319
<b>zastoupení jednotlivých kategorií SVP</b>										
bez SVP	76 083	76 234	74 518	858	28	71 319	71 174	67 967	3 401	459
1	33	32	31	0	0	45	42	36	3	0
2	30	30	23	1	0	11	12	12	0	0
3	35	36	33	0	0	29	27	22	5	0
4	6	7	6	0	0	3	4	4	0	0
5	82	82	63	0	0	60	62	47	0	0
6	3 265	3 242	2 726	25	0	2 124	2 109	1 798	70	1
7	1 206	1 226	1 093	11	0	808	819	735	15	0
8	168	184	165	3	0	156	169	154	7	0
9	308	315	52	1	0	322	339	127	1	0
10	866	860	675	3	0	570	573	452	24	0
11	204	207	172	6	0	93	98	82	9	0
12	132	119	132	1	0	97	86	90	5	0
13	986	990	861	14	0	512	507	442	14	0

### Příloha III.

Tabulka popisující počty žáků 5. tříd se SVP řešících testy se speciálním uzpůsobením podmínek testování a jejich průměrné úspěšnosti v předmětu český jazyk a anglický jazyk.<sup>8</sup>

legenda:	HP	žáci hlavního proudu
	-OÚ+15'	šablona bez úloh s obrázky + prodloužený čas o 15 minut
	-OÚ+30'	šablona bez úloh s obrázky + prodloužený čas o 30 minut
	-POLO	testy bez polootevřených úloh
	-POSL	šablona bez poslechových úloh
	SÚ	speciální úlohy (vytvořené podle standardů přílohy RVP upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením)

Český jazyk 5		šablony HP	+ 15'	+ 30'	-OÚ+15'	-OÚ+30'	-POLO	SÚ	SÚ+15'
		%	%	%	%	%	%	%	%
Tělesné postižení bez omezení pro práci PC	1	32	69,0						
Tělesné postižení s omezením pro práci s PC	2	2	66,7	18	65,6	10	63,3		
Zrakové postižení – slabozrací	3	2	46,7	34	61,4				
Zrakové postižení – nevidomí	4				5	93,0	2	92,5	
Sluchové postižení	5	8	73,3	63	60,0	11	73,9		
Vývojové poruchy učení – dyslexie	6	120	58,1	3121	57,6			1	60,0
Vývojové poruchy učení – dysgrafie	7	46	57,5			1	66,7	1179	61,9
Vývojové poruchy učení – dyskalkulie	8	184	57,5						
Mentální postižení	9	8	46,7					20	69,5
Souběžné postižení více vadami	10	43	58,5			756	58,9		287
Sociální znevýhodnění – rodinné prostředí	11	162	54,8	45	47,7				46
Sociální znevýhodnění – azyľanti, cizinci	12	12	53,3			107	62,6		
Ostatní	13	77	66,4			913	60,7		
<b>bez SVP</b>	x	76234	<b>71,0</b>						

anglický jazyk 5		šablony HP	+ 15'	+ 30'	-OÚ+15'	-OÚ+30'	-POLO	-POSL 40'	-POSL 60'
		%	%	%	%	%	%	%	%
Tělesné postižení bez omezení pro práci PC	1	31	64,1						
Tělesné postižení s omezením pro práci s PC	2	3	73,3	9	71,6	11	67,6		
Zrakové postižení – slabozrací	3	2	72,0	31	62,2				
Zrakové postižení – nevidomí	4					2	89,6	4	80,0
Sluchové postižení	5	10	68,0						
Vývojové poruchy učení – dyslexie	6	204	71,5	2521	56,8			12	73,7
Vývojové poruchy učení – dysgrafie	7	102	77,3			1	96,0	1	72,0
Vývojové poruchy učení – dyskalkulie	8	165	61,7					990	69,0
Mentální postižení	9	52	43,9						
Souběžné postižení více vadami	10	60	70,3			554	58,5		41
Sociální znevýhodnění – rodinné prostředí	11	60	56,8	112	50,6			61	41,8
Sociální znevýhodnění – azyľanti, cizinci	12	73	74,6			59	74,2		
Ostatní	13	100	75,2			761	58,1		
<b>bez SVP</b>	x	74518	<b>80,8</b>						

8 Zdroj: Závěrečná zpráva, 2013.

## Příloha IV

Komplexní příkladová úloha vytvořená podle minimálních standardů vzdělávání pro vzdělávací obor *český jazyk a literatura*<sup>9</sup>

<b>Komplexní příkladová úloha</b>	
<b>Vzdělávací obor</b>	Český jazyk a literatura
<b>Ročník</b>	5.
<b>Tematická oblast</b>	Komunikační a slohová výchova (KaSV) Jazyková výchova (JV); Literární výchova (LV)
<b>Očekávaný výstup RVP ZV</b>	<p><b>ČJL-5-1-01</b> Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (KaSV)</p> <p><b>ČJL-5-1-02</b> Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává (KaSV)</p> <p><b>ČJL-5-2-01</b> Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (JV)</p> <p><b>ČJL-5-2-02</b> Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (JV)</p> <p><b>ČJL-5-2-03</b> Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech (JV)</p> <p><b>ČJL-5-2-05</b> Vyhledá základní skladební dvojici (JV)</p> <p><b>ČJL-5-2-06</b> Odlíší větu jednoduchou a souvětí</p> <p><b>ČJL-5-2-07</b> Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (JV)</p> <p><b>ČJL-5-2-09</b> Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (JV)</p> <p><b>ČJL-5-3-03</b> Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (LV)</p>
<b>Indikátor</b>	<p><b>ČJL-5-1-01.1</b> Žák vybere k textové ukázce vhodný nadpis</p> <p><b>ČJL-5-1-02.2</b> Žák rozhodne, které informace v textu jsou <u>nepodstatné</u> pro jeho smysl (vyznění)</p> <p><b>ČJL-5-2-01.3</b> Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy</p> <p><b>ČJL-5-2-02.1</b> Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku</p> <p><b>ČJL-5-2-03.1</b> Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic)</p> <p><b>ČJL-5-2-05.1</b> Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)</p> <p><b>ČJL-5-2-06.3</b> Žák rozhodne, který z nabízených větných celků odpovídá zadanému větnému vzorci.</p> <p><b>ČJL-5-2-07.2</b> Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu</p> <p><b>ČJL-5-3-03.1</b> Žák rozhodne, který literární druh / žánr reprezentuje použitá ukázka literárního textu .</p>
<b>Příkladová úloha</b>	<b>Výchozí text:</b> Poznáte mě?

<sup>9</sup> Zdroj: Standardy základního vzdělávání, <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/opatreni-ministra-skolstvi-mladeze-a-telovychovy-kterym-se-2>

**Příloha V** Přehled účasti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v Testovanie-9 od roku 2006

ZZ	T9								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
VPU	1 987	2 315	2 397	2 232	2 051	1 782	1 916	1 925	2 058
NKS	117	126	108	80	84	88	112	101	96
TP	100	96	111	108	74	87	68	73	81
ZP	61	54	75	50	64	37	48	37	40
SP	82	49	97	59	63	49	45	40	55
AUT	9	5	6	11	6	13	11	20	28
CH-ZO	74	79	55	36	28	48	33	40	62
ADHD-ADD	-	-	-	185	171	169	198	225	287
<b>ZZ spolu</b>	<b>2 430</b>	<b>2 724</b>	<b>2 849</b>	<b>2 761</b>	<b>2 541</b>	<b>2 273</b>	<b>2 431</b>	<b>2 461</b>	<b>2 707</b>
<b>Celkový počet žiakov</b>	<b>63 954</b>	<b>59 905</b>	<b>58 009</b>	<b>53 709</b>	<b>47 533</b>	<b>45 400</b>	<b>43 513</b>	<b>39 330</b>	<b>42 006</b>
<b>Podiel žiakov ZZ</b>	<b>3,8 %</b>	<b>4,5 %</b>	<b>4,9 %</b>	<b>5,1 %</b>	<b>5,3 %</b>	<b>5,0 %</b>	<b>5,6 %</b>	<b>5,9 %</b>	<b>6,4 %</b>

**Příloha V** Přehled uzpůsobení podmínek konání společné části MZ pro žáky s PUP MZ a charakteristika žáků zařazených do dané skupiny

	Skupina 1	Skupina 2	Skupina 3
<b>Tělesné postižení (TP)</b>	navýšení čas. limitu o 75 %; kompenzační pomůcky	navýšení čas. limitu o 100 %; formální úpravy zkušební dokumentace; případně obsahové úpravy ve smyslu nahrazení některých úloh, možnost zápisu řešení přímo do testového sešitu; kompenzační pomůcky	uzpůsobení stejná jako u skupiny 2 + asistence
<b>Zrakové postižení (ZP)</b>	navýšení čas. limitu o 75 %; kompenzační pomůcky	navýšení čas. limitu o 100 %; formální úpravy zkušební dokumentace (zvětšené písmo vel. 14, 16, 20, 26 b., Braillovo písmo, elektronická verze); možnost zápisu řešení přímo do testového sešitu; obsahové úpravy (včetně nahrazení některých úloh); kompenzační pomůcky; při ústní zkoušce z cizího jazyka žák realizuje pouze úkoly zadané slovně.	uzpůsobení stejná jako u skupiny 2 + asistence
<b>Sluchové postižení (SP)</b>	navýšení čas. limitu o 50 %; kompenzační pomůcky; vyloučení poslech z cizího jazyka	navýšení čas. limitu o 100 %; formální úpravy zkušební dokumentace; možnost zápisu řešení přímo do testového sešitu; obsahové úpravy (včetně nahrazení některých úloh); kompenzační pomůcky; možnost využití služeb tlumočnicka nebo asistenta; vyloučení poslech z cizího jazyka; ústní zkouška z cizího jazyka může být modifikována do písemné podoby.	uzpůsobení stejná jako u skupiny 2 + konání modifikované zkoušky z českého jazyka a cizího jazyka pro neslyšící + tlumočení do českého znakového jazyka
<b>Specifické poruchy učení a ostatní (SPUO)</b>	navýšení čas. limitu o 25 %; kompenzační pomůcky	navýšení čas. limitu o 50 %; formální úpravy zkušební dokumentace; případně obsahové úpravy, možnost zápisu řešení přímo do testového sešitu; kompenzační pomůcky	navýšení čas. limitu o 100 %; ostatní uzpůsobení stejná jako u skupiny 2 + asistence (netýká se žáků se SPU)

**Skupina 1 (SP-I)** – žáci se sluchovým postižením různé etiologie, kteří komunikují v mluvené češtině (tj. rozumějí mluvené češtině bez odezírání). Žáci nemají obtíže (nebo jen mírné) se čtením a porozuměním běžnému textu (bez úprav) a jejich písemný projev není důsledky postižení ovlivněn, nebo je ovlivněn mírně; žáci pracují se zkušební dokumentací bez úprav (po formální ani obsahové stránce se neliší od zkušební dokumentace pro žáky běžné populace).

**Skupina 2 (SP-2)** – žáci se sluchovým postižením nebo žáci se souběžným postižením více vadami různé etiologie, kteří komunikují v mluvené češtině (k porozumění mluvené češtině musejí odezírat) s možnou podporou dalších komunikačních systémů odvozených od českého jazyka a uvedených v zákoně č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů. Žáci mají vážnější obtíže se čtením a porozuměním běžnému textu (bez úprav) nebo se psaním (po jazykové stránce); pracují s upravenou zkušební dokumentací. Na základě doporučení školského poradenského zařízení mohou ke čtení, porozumění čtenému, psaní nebo k dalším činnostem souvisejícím s maturitní zkouškou využít služby asistenta.

**Skupina 3 (SP-3)** – žáci se sluchovým postižením (převážně žáci prelingválně neslyšící) nebo žáci se souběžným postižením více vadami různé etiologie, kteří za svůj mateřský jazyk považují český znakový jazyk. Žáci primárně komunikují českým znakovým jazykem, případně komunikují prostřednictvím jiného komunikačního systému, který není odvozen od českého jazyka; pracují s upravenou zkušební dokumentací. Žáci vykonávají modifikovanou zkoušku: český jazyk a anglický jazyk v úpravě pro neslyšící. Žáci využívají služby tlumočnicka (v případě postižení více vadami navíc služby asistenta).